

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ו - אז

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמנים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אז

נח האחד ונח השבעה במקום - זמן - נפש

אז, אותיות א' - ז', פשוטם של דברים - סדר כל צורת הבריאה מצד מהלכי זמן כמו שמבואר להדיא בפסוקים הוא, מעיקרא נאמר "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", וכדברי רש"י מיסוד דברי חז"ל שכל הנבראים כולם נבראו ביום אחד, כלומר, ראשית תפיסת הנבראים היא שכולם היו כלולים במהלכי ה"אחד". אבל לאחר מכן "ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש" שזה מהלכי השבע, והרי, שתחילת הזמן היה במהלכי "יום אחד" שזה הא', ונעשה לשבעה ימים שזה הז' - זוהי ההעתקה ממהלכי 'אחד' למהלכי שבעה. ומצד מדרגת נפש, בקומת אדם, עיקר האדם זהו במקום הראש, ושם מתגלים חושי האדם דרך הנקבים שבגולגולת, שתי עינים, שתי אזנים, שני נקבי חוטם, ופה שהם שבעה נקבים כמו שאומרים חז"ל כידוע, וכח הגולגולת עצמה הוא כח ה'אחד' שכולל ומצרפם וא"כ מה'אחד' נעשה שבעה הארות. ובמדרגת מקום, ישנם שבעה ארצות ושבעה ימים כמו שמונים חז"ל וכן ע"ז הדרך, והשורש האחד זהו ארץ ישראל ובארץ ישראל גופא, השורש הוא ירושלים - ביהמ"ק, ובפרטות זהו 'מקום ארון אינו מן המידה', שבבית קודש הקדשים שהוא ה'אחד' שבתוכו גנוזים כל המקומות כולם. זהו א"כ, בקצרה ממש תפיסת האחד ותפיסת הז' במהלכי מקום, במהלכי זמן ובמהלכי נפש.

הזכר ונקיבה שבמדרגת הז'

ובפרטות יותר, הז' במילוי הוא זיין שיש בו אותיות ז' - נ' שהם ראשי תיבות זכר ונקיבה, זהו ז' זכר, נ' נקיבה, ובהם מתגלה ההעתקה מה-אחד, מהא' למדרגה של ז', כלומר, כמו שמבואר בקרא - "זכר ונקיבה בראם ויקרא את שמם אדם", והיינו שה"שמם אדם" זה האחד שזה הא' שבאדם, וה"זכר ונקיבה בראם" זו מדרגה של זיין.

וגילוי הדבר כפי שזה מצטייר במהלכי זמן, זהו מה שה"יום אחד" כולל את כולם, את הששת ימים ויום השביעי, ומצד מהלך הז' מתגלה זכר ונקיבה בבחינה של משפיע ומקבל כדברי חז"ל כידוע מאד - "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת" כלומר שהששת ימים הם בבחינת זכר משפיע, ושבת קודש היא בבחינת נקיבה - מקבל, וזה מה ששבת קודש נקראת "מלכתא" כלשון הגמ' בב"ק "בואו ונצא לקראת שבת מלכתא", והרי

שמהלכי הזמן של ששה ימים ושבת קודש הם מהלכי זכר ונקיבה, משפיע ומקבל, וזהו המהלך של ז' שמתגלה במהלכי זמן.

וא"כ, זה לא רק שינוי מתפיסה של אחד לתפיסה של ריבוי, אלא נעשה כאן שינוי נוסף מתפיסה של זכר - משפיע לתפיסה של נקיבה - מקבל, וזהו א"כ, הפנים העמוקות של ההעתקה ממדרגת הא' למדרגה של ז'.

וכשהם מצטרפים גם יחד באופן שאור ה"אחד" מאיר בתוך מהלכי זכר ונקיבה - זהו ה-אז וזהו השלימות של ה"זכר ונקיבה בראם ויקרא את שמם אדם" כיון שהאחד חוזר ומאיר במהלכי הזכר והנקיבה,

וכשה מצטייר במהלכי זמן זהו המדרגה של שבת קודש, וכלשון חז"ל כידוע ששבת קודש נקראת "רזא דאחד", -מצד מהלכי הז' של שבת, זהו שורש הדבר שעונתן של תלמידי חכמים היא בשבת, אבל בפנימיות האור של

שבת קודש, גנוז ומאיר הא' שבאז, האחד שהוא ראשית ההתפרטות של הז', ולכן שבת היא בסוד "רזא דאחד" כי מתגלה בה פנימיות ה"אחד" שהוא פנימיות מציאות הז' כמו שנתבאר.

וא"כ פנימיות ההארה היא 'אחד', וחיצוניותה היא זכר ונקיבה שהם במדרגת הז', וכשהפנימיות מאירה במדרגת החיצוניות זהו המדרגה של אז.

הצירוף של כח העשרה וכח השבעה

ובעומק יותר, הרי יש לנו שני שורשים כלליים בבריאה שורש של שבעה ושורש של עשרה, מצד מהלכי הזמן זהו השורש של שבעה ימים - "ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש", אבל במה שהבריאה נבראה בעשרה מאמרות - "בעשרה מאמרות נברא העולם" מתגלה השורש השני שזהו מהלכי העשרה.

וצירופם גם יחד, של **הכח הפועל**, שהוא ה"עשרה מאמרות", יחד עם **מה שנפעל ממנו** שזהו השבעה ימים שממנו מתפשטים כל מדרגות השבעה שישנם בבריאה, צירופם גם יחד זהו ההבחנה של י"ז, כלומר, שאחדותם מגלה את מדרגת ה**טוב** וכמו שידוע ש**טוב** בגימטריה י"ז. והיינו שההעתקה ממדרגה של אחד למדרגה של ז', מונח בה גילוי שנעשה מציאות של **טוב** בבריאה, וזה מתגלה במה שבכל יום ויום נאמר "וירא אלקים כי טוב", ויסוד ה"כי טוב" שמתגלה בבריאה הוא מחמת הצירוף של העשרה ושל הז', שכאשר הם מצטרפים גם יחד זהו מדרגת ה**טוב**.

אבל בעומק זהו מדרגת הז' עצמה בעומקה, וכשמציירים את זה בצורה של אותיות, זה כידוע הכתיבה של אות ז' בספר תורה [בחלק מן הצורות] שזה הצורה של ו' שעל גביה יש מציאות של י', שע"י כן נעשה ז', כלומר, הז' נעשה ז' מכח אות י' שנמצאת על האות, וזולת הי' זהו אות ו' בבחינת ששה ימים. ומי הופך את הז' לז' - הי' שבראשו של הו' היא הופכת את האות ז' לז', ונמצא שהי' דייקא הופכת את הו' לז', וזה הגילוי שנמצא בצירופם יחד של י' וז' בבת אחת, -זו המדרגה הפנימית של הז', וזה ההבחנה במה שיי' וז' עולים טוב.

ומצד כך, ביום הראשון לבריאת העולם שנאמר בו "וירא אלקים את האור כי טוב", כבר אז, הטוב שמתגלה בו הוא גילוי השורש של **אז** שגנוז באותו אור, ששם מונח ההתפרטות של העשרה והשבעה כל אחד לעצמו, ואת אחדותם גם יחד, זה העומק שמתגלה במדרגה של **האז**, -הא' שבאז זהו **האחד** שבאז, וההתפרטות שבאז זהו הז' שבו מונח שהיא התפרטות ל' ולז' - **לעשרה ולשבעה** כמו שנתבאר וכללותם גם יחד, וע"ז נאמר "וירא אלקים את האור כי טוב".

הגילוי של 'אז' שבמדרגת משה רבינו

ולפי"ז, נתבונן להבין - כמו שאומרים חז"ל שמי שמצינו בו באופן מיוחד את הלשון של **אז** שהיא בבחינת לבוש לו, זהו **משה רבינו**, וחז"ל מונים כסדר את הלשונות של **אז** שנאמרו אצל משה רבינו, ונוכיר מעט מהם: **"ומאז** באתי לדבר אל פרעה הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך", ואחר יציאת מצרים בקריעת ים סוף נאמר שם בשירת הים **"אז ישיר משה"**, ולאחר מכן, לקראת מיתתו **"אז יבדיל משה שלוש ערים"**. ועל זה אומרים חז"ל שלבושו של משה רבינו הוא לבוש של **אז**, כלומר, הוא מתלבש במדרגת **האז**.

וביאור הדברים לפי מה שנתבאר השתא - הרי כשמשה רבינו נולד נאמר בקרא "ותרא אותו כי טוב" וכדברי חז"ל "שנתמלא כל הבית כולו אורה", כלומר, מה שמכח לידתו של משה רבינו נתמלא כל הבית אור, זהו אותו אור שנאמר בו בפעם הראשונה "וירא אלקים את האור כי טוב", על אותו אור נאמר אצל משה רבינו "ותרא אותו כי טוב" ולכן דורשים חז"ל ש"נתמלא כל הבית כולו אורה", והיינו שכיון שהוא נתמלא באותו אור ראשון שנאמר עליו כי טוב, א"כ זה גופא ה"כי טוב" שנאמר אצל משה רבינו.

ומשה רבינו שמתגלה בו הכח של מדרגת הטוב, מתגלה בו הצירוף של הז' עם העשרה, והדוגמא הבהירה לכך אצל משה רבינו זהו במדרגת מתן תורה, שמכחו של משה רבינו נוסף עוד יום, כמו שאומרת הגמ' - "הוסיף משה יום אחד מדעתו" שבמקום שיתגלה מדרגת **ששה** - שתינתן התורה ביום שישי, נעשה **שבעה** שהתורה ניתנה בשבת - ואז נאמרו **עשרת** הדיברות בהר סיני [שאח"כ נכתבו בלוחות] במתן תורה, -ודייקא ניתנה התורה הנקראת **טוב** כמו שדורשים חז"ל כידוע "אין טוב אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם", וכמו כן משה רבינו עצמו נקרא **טוב** ששמו טוביה כמו שדורשת הגמ', כלומר, מכחו של משה רבינו נעשה הצירוף השלם של מדרגת **השבעה** עם מדרגת העשרה, שהתורה ניתנה ביום השביעי כמו אומרת הגמ' בשבת "לכו"ע בשבת ניתנה תורה" שזה היום **השביעי**, שאז ניתנו עשרת הדיברות, כלומר, נצטרף העשרה והשבע גם יחד, זהו המדרגה של מתן תורה שנתגלה מכחו של משה רבינו.

אבל יתר על כן, במדרגת מתן תורה לא התגלה רק מדרגת הז' אלא התגלה ה"אחד", - האחד האמיתי ב"וירד ה' על הר סיני", וכן ב"אנכי ה' אלקיך" וכדברי חז"ל "אנכי מי שאנכי" שזה הגילוי שהוא האחד המוחלט, האחד האמיתי, ומאמיתו הנעלמה נתגלתה התורה שנאמר בה "כי לקח טוב נתתי לכם", וא"כ התגלה במתן תורה

האור של ה"אחד", האור של השבעה והאור של העשרה, וצירופם גם יחד, זה עומק המדרגה שנתגלתה מכחו של משה רבינו, "משה קיבל תורה מסיני", שמכחו ניתנה התורה לישראל.

הגילוי החדש של ה'אז' שיתגלה לעת"ל

אבל יתר על כן, האופן הנוסף שהוא האופן העליון יותר במדרגת ה"אז" זהו ה"אז ישיר משה" - והרי, "אז" משמש בלשון התורה בלשון עבר ובלשון עתיד, אבל ב"אז ישיר משה" כמו שאומר רש"י שם על אתר כידוע, שהי' בלשון תורה משמשת ביחס לעתיד - "ישיר" לעתיד, והיינו שה"אז ישיר" קאי על השירה דלעתיד לבוא, וא"כ ה-אז קאי על המדרגה האחרונה דלעתיד שבאה אחרי העולם דידן,

וגדרם של הדברים לפי מה שנתבאר עד השתא: מצד השורש, האחד הוא תחילת הדבר, וממנו נעשה התפרטות של שבעה והתפרטות של עשרה שאז זה הופך להיות טוב, ובטוב הזה גנוז ההארה של ה"אחד" כמו שנתבאר עד השתא.

אבל המהלך הנוסף הוא המהלך דלעתיד, שאחרי השבע יש גילוי נוסף של אחד, "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד",

כלומר - ה"אחד" שמתגלה בראשית זה גילוי אחד של "אחד", ה"אחד" שמתגלה בתוך השבע והעשרה, שזה בחינת ה'טוב', זה גילוי נוסף של ה"אחד", ויש "אחד" שמתגלה אחרי כל מהלכי השבע - "אחרי ככלות הכל" כאשר יושלם כל מהלכי הבריאה, שאז חוזר ומתגלה תפיסת ה"אחד", זה המדרגה הנוספת שמתגלה במדרגת העתיד, ולפי"ז ה"אז" שהוא קאי על הלעתיד לבוא, היינו שלעתיד לבוא יתגלה גילוי נוסף ב"אחד" לאחר כל מציאות ימות עולם, זהו ה"אז" דלעתיד לבוא, ובמדרגה הזו מתגלה הגילוי של ה"לית נהורא אלא מגו חשוכא", שממקום ההסתר, ממקום הנעלמות מתגלה אחדותו הנעלמה, האחדות שמתגלה מכח כך היא גילוי חדש של מדרגת ה"אז", זהו השלימות דלעתיד לבוא.

סדר מהלך ימות עולם מה'אז' הוחל' עד ה'אז' ימלא'

ולהבין ברור, פעם ראשונה שמצאנו בתורה שנאמר לשון של אז זהו הקרא שנאמר בפרשת בראשית "אז הוחל לקרוא בשם ה'" שנאמר על אנוש, וזה נאמר לגבי דורו של אנוש כמו שאומר רש"י על המקום ש"הוחל" זה מלשון חולין, שנעשה ח"ו בשם ה' מציאות של חולין, וזה השורש של חומר העבודה זרה שהיתה בדורו של אנוש, שכאשר חז"ל באים לצייר ציור של דור שיש בו הפלגה בעבירה דעבודה זרה, הם נוקטים את דורו של אנוש כלומר, דורו של אנוש שנאמר בו לשון של "אז" - בו נעשה החולין, בו נעשה החלל. שהרי העבירה הגמורה ביותר שיש בבריאה היא נקראת חילול ה', -היפך ה"מלא כל הארץ כבודו" שיש מליאות של כבודו יתברך,

היפוכו של דבר הוא חילול ה', מלי חלל - העדר, זהו ה"אז הוחל לקרוא בשם ה'" שנעשה הדבר חולין ונעשה חלל.

וא"כ ה"אז" הראשון שמתגלה בבריאה זהו ה"אז" שיוצר את מציאות החללות שבבריאה, את מציאות ההעדר שבבריאה, -גילוי של מקום ההסתר ומקום הכיסוי.

ומכנגד, כאשר חוזר ומתגלה ההיפך מה"הוחל", ההיפך מהחלל, שהמליאות השלימה חוזרת ומתגלה, שזהו ע"י ההארה השלימה של גילוי יחודו יתברך שמו שבאה מתוך מקום החללות של ה"הוחל לקרוא בשם ה'", היינו שמאותו מקום של חללות עצמו מתהפך ה"אז" והופך להיות מקום של גילוי, והגילוי שמתגלה ממקום החללות המוחלט, הוא גילוי חדש של מציאות ה"אחד", זו המדרגה הנקראת "אז".

והגילוי העולה מתוך אותו מהלך הוא, שכל מה שמצטייר כמציאות של התפרטות כאן בעולם, אינו אלא מציאות גילוי של אחדות, "אחד" שחל במציאות הבריאה.

זה כל השרשרת הפנימית של כל מהלך הקיום של ימות עולם, כל מה שיש במציאות ימות עולם הוא לגלות ולברר שכל מה שנראה כמציאות של התפרטות, בשורשו הוא היה אחד, בפנימיותו גנוז אחד, והאחד עולה ובוקע מתוך אותו דבר, זה שלימות מדרגת ה"אז" שמתגלה במציאות הבריאה.

והכח של הגילוי הזה נמסר לישראל ולא נמסר לאומות העולם, ומצד כך דורשים חז"ל שמה שנאמר "הוי עז כנמר" מתקיים בישראל שהם עזים שבאומות, -מצד הקלקול נאמר "עז פנים לגיהנם", אבל מצד מדרגת הקדושה ישראל הם העזים שבבריאה שזהו עז דתיקון.

וברור הדבר שיש הקבלה בין אז לעז, [מכח שבלשון הקודש א' וע' מתחלפות כידוע] ובהגדרה חיצונית, האז הוא מצד התיקון ועז הוא מצד הנפילה, כמו שמצד התיקון יש כתנות אור ובקלקול זה נעשה כתנות עור כשנעשה הנפילה מכח תולדת החטא, כך גם כאן, מעיקרא היה גילוי של אז דתיקון, וכאשר חל מציאות דקלקול, זה הופך להיות "עז פנים לגיהנם".

אבל בעומק יותר, מה ההבדל בין ה"ישראל עזין שבאומות" - העזות שמתגלה בישראל שהיא מצד התיקון לבין "עז פנים לגיהנם"? פשוט הדבר להמתבאר - ה"עז פנים לגיהנם" זהו הבחנה של מי שאין לו בושה, כלומר, היפך "בושת פנים לגן עדן" מתגלה בו "עז פנים לגיהנם", זה צד הקלקול, אבל העזות שמתגלה בישראל ש"ישראל עזין שבאומות" - כל עזותן אינה אלא לגלות את האז, זה התכלית של כל העזות שנמצאת בישראל.

כלומר - כשנעשה ההסתרה של האז, אז עזותן של ישראל היא לחזור ולגלות את האז הפנימי כפי שצריך להצטייר המציאות של לעתיד לבוא.

-והרי אחד משבעים שמותיו של הקב"ה הוא מה שהקב"ה נקרא עוזו כלשון הקרא "עוזו וגבור" וכן על זה הדרך, כלומר, כפי שהוזכר השתא, מידת עיוזו של הקב"ה שאלו הם גבורותיו של הקדוש ברוך הוא זהו לגלות

איך מתוך כל מקום ההסתר של מציאות ימות עולם, יתגלה - "אז ישיר משה", ועל זה נאמר "אז ימלא שחוק פיננו" לעתיד לבוא.

מהות נח השחוק שבפה לעומת נח הדיבור

ונתבונן בעומק להבין, מהו "אז ימלא שחוק פיננו"? - הרי לפי מה שנתבאר, ההתפרטות של הקדושה שמתגלה, זהו העשרה ושבעה שבמדרגת מתן תורה, וישראל שהם העיזן שבאומות הם עמלים לברר את האז, אבל כאשר מתגלה האז שזהו ה"אז ימלא שחוק פיננו" הוא יתגלה דייקא במדרגת הפה.

והרי במדרגת הפה שבאדם מתגלים כמה וכמה כוחות -

-יש כח בפה שאדם אוכל.

-יש כח בפה שהאדם מדבר.

-יש כח בפה שהאדם נושק.

-ויש כח בפה שהאדם שוחק.

וגדר הדברים - הרי מדרגת הבריאה היתה בבחינת **מאמר** כמו שמבו' במשנה באבות "בעשרה **מאמרות** נברא העולם", ובמדרגת מתן תורה זה נקרא "עשרת הדיברות" שזהו כח של אמירה ודיבור שמונח בפה, וכהגדרה כוללת, זהו הפה המדבר, והדיבור עצמו מחולק לה' מוצאות הפה ולכ"ב אותיות, והיינו שמונח בו את תפיסת כל ההתפרטויות שהם שורשי כל הפרטים שיש בבריאה.

אבל יש במדרגת הפה כח נוסף שזהו הכח של שחוק בפה, ומצד מדרגת האי עלמא נאמר על שחוק - "אסור לו לאדם שימלא פיו שחוק בעולם הזה", וכפשוטו, זה מחמת שיש בעוה"ז עצב, וכדברי חז"ל שיש בחינה של הבדל בין "בתי גוואי" ל"בתי בראי" כלפי מעלה, וא"כ יש בהאי עלמא מקום של עצבון ואבילות.

אבל בעומק יותר, הפה במדרגת הדיבור דהאי עלמא זהו פה שמתחלק לעשרה מאמרות, שהיפך הלשון הרע שבפה יש לשון טוב ומתגלה ה-טוב בפה שזוהי התורה שנקראת **טוב** - "כי לקח טוב נתתי לכם", והדוגמא השורשית שהוזכר זהו במדרגת משה רבינו שנקרא טוביה, נאמר בו "ותרא אותו כי טוב", ולכן דייקא הוא ה"דבר אחד לדור" כי הוא הגילוי של כח המדבר שנמצא במציאות הבריאה, ומ"מ הכח הזה מקום גילוי הוא **בפה**, שיש כח של טוב שגנוז במציאות הפה בכח הדיבור והדיבור נחלק לחלקים כמו שנתבאר, וכן מבואר ברבותינו שבפה יש את חלק הימין שבפהואת חלק השמאל שבפה והיינו שיש כח של חלקים בפה, וכמו שנתבאר זה מתגלה בכך שהדיבור מחולק לה' מוצאות שבפה, ולכ"ב אותיות שנהגים בפה, וכן ע"ז הדרך.

אבל במדרגה של שחוק, כאשר האדם שוחק וממלא פיו שחוק, הרי שכל הפה מלא מכח אחד, ולא שהוא מלא מכח שמתחלק לחלקים שזה מדרגת הדיבור, -ומצד מדרגת האי עלמא שהוא במדרגת כח הדיבור שהוא מורכב מחלקים חלקים, נאמר הגדר של "אסור לאדם שימלא פיו שחוק", כי אם הוא ממלא פיו שחוק, א"כ כל

הפה מלא מדבר אחד, ואנחנו לא נמצאים עכשיו במצב של מליאות אלא אנחנו נמצאים ב"אז הוחל לקרוא", שזהו מקום של חללות, מקום של חלק [שיש בתוכו אותיות חל] שזהו הדבר נחלק לחלקים. כלומר - ב'אז הוחל לקרוא' יש חללות גמורה, ויש חללות שהיא בבחינת חלקים שזה תפיסת הדיבור שנמצאת השתא בהאי עלמא, ולכן גם כאשר מתגלה שחוק, אסור למלאות את הפה בשחוק אלא שזה יהא באופן שחלקו כך וחלקו כך - ולא רק מדין השחוק שאסור שהפה יהיה מלא בו, אלא מדין שצריך לחלק את הפה לחלקים, אבל האור הפנימי של מדרגת הפה, שמעין כך היה כבר במתן תורה שהתגלה שם "אחת דיבר אלקים" וכדברי חז"ל: "מה שאין פה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע", איפה מתגלה באדם מעין הכח של "אחת דיבר" שזה ה"אחת" שהתגלה אז בדיבור? - הוא לא מתגלה בדיבור, שהרי ע"ז נאמר "אין הפה יכול לדבר", אבל הכח הזה נגלה במדרגת השחוק, שבמה האדם שחוק וממלא פיו בשחוק, אז מתגלה כח של אחד במציאות של פה. זה עומק המדרגה של "אז ימלא שחוק פינו", שכשיתקיים "אז ימלא שחוק פינו" הרי שהפה יהפוך להיות כולו הויה אחת, לא נחלק לחלקים אלא כולו מציאות אחת.

היחוד של כח השחוק משאר הכוחות שבפה

להבין ברור, הרי כמו שנתבאר לעיל יש ד' כוחות במציאות הפה, -יש בפה כח של אמירה וכח של שחוק, אבל יש בפה גם כח של אכילה בפה וכח של נשיקה.

-נתבונן להבין בעומק - **כאשר האדם אוכל**, הרי כל הוייתו מצטרפת למה שנמצא חוצה לו שזה המאכל, זה המציאות של אכילה שנאמר בה "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה'", וא"כ, האדם שאוכל את הלחם ואת מוצא פיו ה' הגנוז בתוכו, הרי שהוא מכניס לתוכו את הלחם שהוא דבר שחוצה לו ונבדל ממנו.

וכמו"כ כאשר האדם מדבר, הרי הוא מדבר עם זולתו, וכמוכן ישנה גם הבחנה של "דברתי אני עם לבי", אבל יסוד הדיבור הוא בבחינת "ראוה מדברת" שהוא לשון של זיווג, כל דיבור הוא צירוף למישהו אחר, וכמו שנתבאר זהו האז התחתון שמונח בו החיבור של הזי"ן שהוא ר"ת זכר ונקיבה, זה האז שמצד כח הדיבור. **כאשר האדם נושק** - "ישקני מנשיקות פיהו", זהו חלק מצורת הצירוף לזולתו, -נשיקה זהו אופן של זיווג וחיבור לזולתו שעל ידי כך הוא מצטרף למישהו אחר.

-אלו הם הכוחות החיצוניים יותר של הפה, וכמוכן האכילה היא הכח הנמוך ביותר, הדיבור למעלה מכך, ולמעלה מהם נשיקה.

אבל כאשר האדם שחוק, אם הוא ממלא פיו שחוק מתגלה בשחוק כח שמבטל את זולתו, כלומר - השחוק מבטל את כל בחינות הפה שמצורפים לזולתו, ואז הוא משאיר את האדם עצמו כיחיד, זה העומק של המדרגה הנקראת שחוק, -אם הוא אינו ממלא פיו שחוק, אלא הוא שחוק רק באופן חלקי, א"כ הוא לא מבטל את

בחינת רעהו כי עדיין יש את בחינות הפה שקשורים לרעהו, וגם בכח השחוק עצמו שבפה, חלקו שחוק וחלקו אינו שחוק, וא"כ השחוק הוא רק למחצה לשליש ולרביע ואין כאן מציאות של כח שחוק שלם, והרי שהשחוק הוא מעין שאר הכוחות מעין נשיקה, מעין דיבור ומעין אכילה כמו שנתבאר, כי כיון שהוא לא ממלא פיו, הרי שנשאר חלל בפה, ועדיין יש מקום של ה"אז הוחל לקרוא בשם ה'", נשאר חלק ללא שחוק - מלשון חלל, חולין כמו שנתבאר לעיל.

אבל כאשר האדם ממלא פיו שחוק- שיעקר המדרגה הזו היא לעולם הבא שאז זוהי הצורה השלימה כי יוצאים מהנפרדות וחוזרים למקום ה"אחד" הגמור, -השחוק דלעתיד לבוא שעל שמו יצחק אבינו נקרא "יצחק" - "ישחק" שעל שם העתיד הוא קרוי, הכח הזה שמתגלה לעתיד הוא, שכשהוא שחוק הוא מבטל את זולתו, והוא נשאר כאן רק במהלכי היחיד, כי את פיו כולו הוא ממלא באופן שאין בו חלל אלא כולו מציאות של מלא,

שחוק דלעת"ל - מדרגת הא' שבאז

וכמו שאומרים רבותינו ששם אלקים היינו מלא - ים שזה מציאות של מליאות, הכח הזה הוא המעמקים של ה- אז, המעמקים של הא' שבאז שעולה למעלה מהמדרגה של הז' שבאז.

כלומר - כאשר האדם מדבר, מתגלה בפה מהלכי הז', -יש בפה כח כללי של נשימה ונשיפה, וכח הנשיפה מתגלה גם בדיבור שיוצא על ידו הבל מהפה, -והרי על הפסוק "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל" אומרים חז"ל שיש כאן ז' הבלים ולשון הבל היינו מלשון להבל ולבטל דבר, ומלשון הבל היוצא מן הפה - ששורשן חד - אלו הם הז' הבלים [וכנגד כך ז' חופות וכל שאר הז' שיש בדברי חז"ל כידוע], שמתגלים בשעה שהאדם מדבר שיוצא הבל מהפה, וא"כ הדיבור שלו הוא במהלכי הז', -זהו מדרגת הז' שבדיבור, ובשורש זה עשרה מאמרות שבהם נבראה הבריאה בשבעה ימים שזהו צירוף הי' והז' שנתבאר.

אבל כאשר האדם שחוק, כמו שנתבאר, הוא מאבד את אותו הבל, כלומר- הוא לוקח את הבל הפה, והוא מהבל אותו מלשון ביטול, באופן שהכל מתבטל, ומצד כך, זה לא שבעה הבלים שבמדרגת הז' אלא זה הבל אחד בבחינת א' שזהו ה"הכל הבל" שנאמר בקרא - "הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הכל הבל", וא"כ הוא מחזיר אותו למציאות של הבל אחד, -זהו שלימות של מציאות כח השחוק שמתגלה באדם שמעלה את השבעה הבלים להבל אחד וזה השחוק דלעתיד לבוא, ה"אז ימלא שחוק פיניו".

אז מתגלה שכל העולם כולו מלא במים, וכדברי חז"ל "שית אלפי שנים הוי עלמא וחד חרוב", שאז הקב"ה מחזיר את כל העולם כולו למים, ולאחר מכן חוזר ומתחדש העולם כדברי חז"ל, כשכל העולם כולו מלא מים, זהו השם אלקים, "הוי"ה הוא האלקים", שמתגלה המלא - ים שאלו הם אותיות אלקים, הגילוי שהכל חוזר ומתמלא בחזרה, וכאשר הכל חוזר ומתמלא בחזרה, על המקום השלם הזה נאמר "אז ימלא שחוק פיניו", משם צומח מדרגת ה"אחד" האמיתית של ה"עתיד לחדש את עולמו".

שחוק דלעת"ל - גילוי של עולם שכולו מחשבה

ולפי"ז, להבין ברור, החידוש הזה שיהיה לעתיד לבוא, הוא לא יהיה במדרגה של דיבור שזה המדרגה שבה אנחנו נמצאים כאן בהאי עלמא, כאן הפה יורד לתתא למדרגה של דיבור, וזה יורד עד הנחש שהיה מספר לשון הרע, שזה הנפילה של כח הדיבור, וכשיתוקן הדבר לעתיד לבוא, לא יתוקן רק הסיפור של הלשון הרע, ויחזור ל"לשון טוב", למדרגת טוב בלבד, שזה הז' שמורכב מי' וז' כמו שנתבאר עד השתא, אלא זה יעלה למעלה ממדרגת "טוב ורע".

לעתיד לבוא לא יתגלה כח הפה באופן של אכילה כלל, "אין בו לא אכילה ולא שתיה".

ולא יתגלה כח הפה של דיבור, כמו שנתבאר, כי דיבור זה בבחינת "ילמדו איש את רעהו" שזה עיקר כח הדיבור, אבל לעתיד לבוא "לא ילמדו איש את רעהו".

ולא יתגלה כח הפה של נשיקה, כי כל נשיקה היא בבחינת "היכא דנשקי שמיא וארעא", כל מהות נשיקה היא לחבר מציאות של שמים וארץ, אבל לעתיד לבוא ש-מים עליונים ומים תחתונים מצטרפים כי "כל העולם כולו מלא במים", א"כ אין מציאות של נשיקה, הדברים כבר מאוחדים מיניה וביה.

הכח שיתגלה במציאות הפה דלעתיד לבוא יהיה המדרגה של כח הצחוק, זה פה דלעתיד לבוא.

ההארה הזו זה ה"התורה חדשה" שמתגלה בבחינת חודש אדר שהוא כנגד כח השחוק, זה ההארה החדשה שמתגלה לעתיד לבוא, ושם הדברים אינם יוצאים באופן של פה, כאשר האדם שחוק הוא בעצם נמצא במדרגת מחשבה, הוא שחוק רק עם עצמו, בתוך עצמו, לעצמו, זהו מה שנאמר בקרא "לוינתן זה יצרת לשחק בו", זהו ה"סעודת לוינתן" דלעתיד לבוא.

מה שהשתא יש סעודה של אכילה בבחינת "לחמי לאשי" שזה הכח הזן את האדם, לעתיד לבוא הסעודה נקראת "סעודה של לוינתן" כפשוטו זה לוינתן מלשון לוייה שהוא חיבור לזולתו אבל בעומק זה בדיוק הפוך - "לוינתן זה יצרת לשחק בו" היינו שכל הלוייה, כל החיבור של העולם שהוא בבחינת לוייה שזה מל' צירוף כמו שנאמר בקרא "ילוה אישי אליי", זה גופא הופך להיות מציאות של שחוק, כי מתגלה ה"לבדו", זה גדר "סעודת לוינתן" דלעתיד לבוא, "סעודת לוינתן" כלומר שהאדם חי בתוך עולם המחשבה דיליה, ומה שמתגלה מהמחשבה לחוץ זה ה"קא - מחייך", מתגלה השחוק במציאות הפה, אבל החיים הם חיים בעולם שכולו מציאות של מחשבה, זהו גילוי ה"אז" דלעתיד לבוא של "אז ימלא שחוק פינו".

"שחוק פינו" כלומר, עכשיו החושים מתגלים לחוץ באופן של ראייה, באופן של שמיעה, ריח, טעם, שהם ההתפשטות מהמחשבה, אבל לעתיד לבוא יתגלה המחשבה כמחשבה, איך תתגלה המחשבה לחוץ? כאשר האדם שחוק, מתוך שחוקו ניכר מחשבתו, אבל מה שנגלה, נגלה רק המחשבה, כאן מונח ההבדל העצום בין החושים של האי עלמא לחושים של ה"לעתיד לבוא", החושים של האי עלמא מתפשטים מהמח, אבל הם יוצאים באופן של ראייה, באופן של שמיעה, באופן של ריח, ובאופן של טעם, וכן במישוש, וא"כ, חושים יוצאים כחושים,

אבל לעתיד לבוא ש"מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", שכל הגילוי הוא במהלכי החכמה, אז הז' נקבים שבגולגולת שהיו עינים, אזנים, נקבי חוטם ופה, אותם ז' לא מתגלים כז' נבדלים של מדרגת הז' שבאז, אלא כל החושים הופכים להיות אחד, הא' שבאז, הם מגלים שכולם אינם אלא מחשבה, זה העומק של מהלכי הדברים שנתבאר בראשית שכח הז' מתגלה בנפש בנקבי הראש שבאדם שמתפשט מהם החושים, ולעתיד לבוא החושים האלו יהיו בטלים.

זה נקרא משיח מלשון חוש, כלומר, המשיח מאיר את שורש החושים שלמעלה מן החושים, זהו שלימות ההארה דלעתיד לבוא.

כאן מונח העומק של ה"אז ימלא שחוק פינו" של הלעתיד לבוא, החושים מתחיל בראיה שבעיניים ומסתיימים בכח הפה, אבל ב"ימלא שחוק פינו" זהו השלמה של כל החושים שהם חוזרים למדרגת הפנים, למדרגת מהלכי המחשבה הפנימית.

זה הגילוי של משה רבינו שלעתיד לבוא - "אז ישיר משה", משה שהוא במדרגת הדעת, בבחינת "ומלאה הארץ דעה את ה'", הוא זה שמתגלה אצלו המציאות של הלעתיד לבוא של ה"אז ימלא שחוק פינו" כמו שנתבאר.

ובבחינת "הראני דוגמתו בעולם הזה" זהו כמו שהאריך רבי אברהם בן הרמב"ם בספרו המספיק לעובדי ה' בפרקו האחרון, שכאשר האדם מבטל את החושים, אז הוא חי חיים של עצם המחשבה,

-זה נקרא "תלמידי חכמים", ה"תלמיד חכם" הוא מי שהחושים שלו הם לא העיקר אצלו, אלא העיקר אצלו הוא עצם מציאות המחשבה, זה הכח של ה"מעין", כאן בעולם הזה, וע"ז נאמר "ילכו מחיל אל חיל" כמו שאומרת ע"ז הגמ' "תלמידי חכמים אין להם מנוחה" והיינו שהם נמצאים במהלכי החכמה, שאז החושים הם לא מתגלים כחושים לעצמם אלא הם ביטויים של גילויי המחשבה, זהו ה"מעין" - הדוגמא של הדבר בעולם הזה שמתגלה כאן בהאי עלמא בכח מדרגת המוחין.

"אז ימלא שחוק פינו" זהו גילוי המחשבה וביטול החושים, וגילוי עצמות מציאות המוחין כמות שהם, - "ומלאה הארץ דעה את ה'".

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,

וכן מקובץ שאלות ותשובות

לפי סדר הפרשיות,

יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי

והשו"ת דרך הפקס,

יש לשלוח בקשה

למספר הפקס]

03-548-0529

לכבוד בנינושאי "בלבבי משכן אבנה"

ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231